

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu

(Příloha ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání Základní školy a mateřské školy Drnholec)

PLATNOST DOKUMENTU OD: 1. 9. 2021

ČÍSLO JEDNACÍ: ZŠD-262/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 3. 9. 2021

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Iveta Zelenáková Žaludková

Obsah:

1. Charakteristika přípravné třídy	3
2. Podmínky vzdělávání.....	3
2.1 Věcné podmínky.....	3
2.2 Životospráva.....	3
2.3 Psychosociální podmínky	4
2.4 Organizace chodu, vzdělávání.....	4
2.5 Řízení školy.....	5
2.6 Personální zajištění	5
2.7 Spolupráce s rodiči.....	5
2.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	6
3. Charakteristika vzdělávacího programu přípravné třídy.....	6
3.1 Zaměření školy	6
3.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	6
3.3 Metody a formy vzdělávání	6
3.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	7
4. Vzdělávací obsah.....	8
4.1 Integrované bloky	8
4.1.1 TO JSEM JÁ	8
4.1.2 KULTURA A TRADICE	11
4.1.3 PŘÍRODA.....	13
4.1.4 SPOLEČNOST A MÍSTO, KDE ŽIJÍ	15
4.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	17
5. Evaluační systém a pedagogická diagnostika.....	18

1. Charakteristika přípravné třídy

Přípravná třída na Základní škole Drnholec byla uvedena do provozu ve školním roce 2021/2022 a je umístěna v budově školy na ulici Svatoplukova 277/2.

Do přípravného ročníku jsou zařazeny děti s odkladem školní docházky na základě vyšetření školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce. Docházka do přípravné třídy je bezplatná.

Cílem vzdělávání v přípravné třídě:

- je připravit děti k bezproblémovému nástupu do 1. třídy a předcházet neúspěšným začátkům ve vzdělávacím procesu,
- individuálně přistupovat ke každému dítěti a touto cestou uplatňovat specifické potřeby dětí k učení,
- hravou a motivační formou je postupně učit školnímu režimu, soustředěnosti a zvládnání úkolů,
- rozvíjet a osvojovat si dovednosti a znalosti v oblastech sebeobsluhy, sociálních dovedností, motoriky, v oblastech komunikace a rozvoje řeči, prostorových představ, výtvarné a pracovní dovednosti,
- podporovat fyzickou i duševní pohodu,
- vést děti ke zdravým životním postojům.

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. Na konci školního roku se zákonným zástupcům předá zhodnocení dosažené úrovně vzdělávání dítěte.

K dokumentaci se používá třídní kniha pro I. stupeň ZŠ. Veškeré osobní údaje o dítěti jsou uloženy v matrice školy. U každého dítěte je veden záznamový arch, kde třídní učitelka zaznamenává pokroky a rozvoj dítěte v jednotlivých oblastech, vede pedagogickou diagnostiku každému dítěti.

2. Podmínky vzdělávání

2.1 Věcné podmínky

Přípravná třída se nachází v prvním patře budovy ZŠ na ulici Svatoplukova 277/2, v prostorách školní družiny. V blízkosti třídy se nachází sociální zařízení. Šatna leží v přízemní části budovy.

Třída je rozdělena na část pracovní (vzdělávací), herní i odpočinkovou. Pro každé dítě je k dispozici pracovní stůl a židle, které je možné přizpůsobit jeho výšce. Nábytek poskytuje dostatek úložného prostoru. Děti mají v herně hračky, didaktické pomůcky, společenské hry, časopisy, knihy a encyklopedie, kufřík s výtvarnými pomůckami, složky s pracovními sešity i svá portfolia na dohled a na dosah. Nabízíme dětem hračky dostatečně motivující, bezpečné, estetické a hygienické. Pomůcky i hračky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly volně půjčovat. K tomu jsou také děti vedeny, avšak tato volnost je vyvážena příslušnými pravidly a zodpovědností dětí např. za úklid hraček či bezpečnost při jejich užívání. Hlavní centra a pomůcky jsou viditelně slovně označena. Prostor pro spontánní hru je vybaven kobercem, hygienickým koutkem s umyvadlem. Třída využívá také další prostory školy, jako například školní zahradu, tělocvičnu, sportovní školní hřiště aj.

Prostředí je upraveno podnětně a esteticky a děti se podílejí na výzdobě.

Větrání místností, jejich osvětlení i vytápění odpovídá platným předpisům.

2.2 Životospráva

Seznamujeme děti se zásadami správné a zdravé životosprávy a zdravého životního stylu. Snažíme se o pravidelný, ale v rámci potřeb dětí a aktuální situace i dostatečně flexibilní denní rytmus a řád, školní zvonění pro činnosti dětí neplatí. Tento řád je však současně natolik flexibilní, aby mohl být přizpůsoben aktuálním potřebám třídy a dětí. Jedná se spíše o vyučovací bloky, které na sebe vzájemně navazují a je možno je časově upravit. Stežejní je zejména dodržení času

dopolední svačiny a konce vyučování. Děti v tomto rozvrhu mají stále prostor, vedle řízené činnosti, také k volné hře. Vždy je poskytována dostatečně dlouhá doba na dané aktivity s přihlédnutím na individuální potřeby dětí. Jednotlivé bloky tak mohou na sebe plynule navazovat a pružně reagují na aktuální tempo a zájem třídy. Je respektována individuální potřeba aktivity a odpočinku každého jednotlivce. Využíváme relaxace klidným programem, např. poslech relaxační hudby, poslech pohádek nebo prohlížení dětských knih. Pobyt venku je zajištěn v rámci dopoledního programu, je přizpůsobený kvalitě ovzduší, teplotě vzduchu a síly větru a není přesně časově určen. Je uskutečňován formou tematických vycházek, pobytem na školním nebo dětském hřišti.

Dodržujeme dostatečné intervaly mezi jídly. Školní jídelna dětem zajišťuje oběd, je možnost i dopoledních svačin. Odpolední svačinu zajišťují rodiče dětí. Pitný režim mají děti zajištěn z domova. Respektujeme individuální stravovací zvláštnosti dětí, děti do jídla po dohodě s rodiči nenutíme. Dbáme na pitný režim dětí, pití mají neustále na očích a volně dostupné na stolečku se svou fotografií.

2.3 Psychosociální podmínky

Díky nižšímu počtu dětí ve třídě je zajištěno prostředí, ve kterém se mohou cítit spokojeně, jistě a bezpečně, s ohledem na adaptační zvláštnosti každého jedince. Pedagog důsledně respektuje jejich individuální potřeby, reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování. Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem. Všichni mají rovnocenné postavení a žádný z nich není zvýhodňován ani znevýhodňován. Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážená s nezbytnou mírou omezení, která jsou vymezena ve stanovených třídních pravidlech a režimu třídy. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dětí, s dostatečným prostorem pro sebereflexi. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního věku a potřebám jeho života (je dětem tematicky blízká, pochopitelná, přiměřeně náročná, užitečná a prakticky využitelná). Náročné aktivity se střídají s volnějšími činnostmi. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním. Děti jsou vedeny k vzájemné důvěře, toleranci, ohleduplnosti a vzájemné pomoci a podpoře. Pedagog se věnuje neformálním vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů).

Záměry:

- Společně vytvořit jasná pravidla, umístit na viditelné, dostupné místo s možností vlastního reflektování porušení daného pravidla.

2.4 Organizace chodu, vzdělávání

Přípravná třída se řídí školním řádem ZŠ Drnholec.

Vzdělávání probíhá v dopoledních hodinách a svým rozsahem odpovídá počtu vyučovacích hodin první třídy.

Při výuce je dodržován pravidelný denní řád, který se přizpůsobuje individuálním potřebám dětí a reaguje na aktuální změny. Pravidelně zařazujeme zdravotně preventivní pohybové aktivity, zajišťujeme potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Usilujeme o to, aby činnosti spontánní i řízené byly v denním programu vyvážené, aby děti mohly spontánní hru dokončit nebo se k ní vrátit. Děti mohou pracovat svým tempem, střídají se aktivity klidové a dynamické. Činnosti jsou organizovány tak, aby podněcovaly k vlastní aktivitě a experimentování. Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

Provoz přípravné třídy je od 7:20 do 11:15. Děti mohou docházet do ranní družiny, která je otevřena od 6:30. Školní družina navazuje na konec dopoledních činností v přípravné třídě a je v provozu do 16:00.

Organizace dne v přípravné třídě

7.20 – 7.40	Příchod do třídy, spontánní hra dětí
7.20 – 8.00	Spontánní hra dětí, individuální činnosti
8.00 - 8.15	Ranní kruh (komunitní kruh), příprava na dopolední činnosti
8.15 – 8.45	Činnosti podle integrovaných bloků-rozvíjení vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot; čtenářská pregramotnost, matematická pregramotnost, rozvoj kognitivních schopností; frontální, skupinová či individuální práce s dětmi;
8.45 – 9.05	Hygiena, svačina
9.05 – 9.35	Výtvarné, pracovní, hudební činnosti, zdravotní cvičení, pohybové či taneční hry; frontální, skupinové nebo individuální činnosti s dětmi
9.35 – 10.05	Zrakové vnímání; frontální, skupinové nebo individuální činnosti s dětmi; spontánní hra
10.05 – 11.15	Pobyt venku (v případě příznivého počasí), hry dle zájmu dětí, individuální práce s dětmi, zhodnocení dne, reflexe a sebereflexe dětí
11.15	Oběd, odchod domů nebo do školní družiny

2.5 Řízení školy

Základní škola má ředitelku a zástupkyni ředitelky. Škola poskytuje poradenské služby výchovného poradce a metodika prevence sociálně-patologických jevů.

2.6 Personální zajištění

Vzdělávání dětí v přípravné třídě zajišťuje třídní učitelka s odpovídající kvalifikací v oboru předškolní a mimoškolní pedagogiky a asistent pedagoga, který zde pracuje po dobu potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým pedagog sám není dostatečně kompetentní, budou v případě potřeby zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.).

2.7 Spolupráce s rodiči

Vztahy mezi pedagogy a zákonnými zástupci dětí stavíme na vzájemné důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, respektu a ochotě spolupracovat.

Několikrát ročně škola pořádá akce, kterých se rodiče zúčastňují společně s dětmi. Jedná se o tvořivé dílny, besídky, akce na zahradě spojené s opékáním, karneval, oslava Dne matek, den otevřených dveří, pasování na prvňáky a další. Rodiče jsou průběžně informováni o dění a aktivitách v přípravné třídě, prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Ať už formou zpráv v deníčku, na webových stránkách základní školy, na uzavřené facebookové skupině Přípravná třída Drnholec nebo emailovými zprávami. Třídní schůzky, na nichž jsou zákonní zástupci informováni o vzdělávání dítěte, se konají 3x v roce. V rámci konzultace mohou nahlédnout do portfolia a prohlédnout si tak práce dítěte.

Nabízíme rodičům poradenský servis školního výchovného poradce, pomoc při kontaktování PPP.

2.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V nabídce poskytovaných služeb reflektujeme vzdělávací potřeby dětí a žáků, kteří navštěvují naši školu, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V naší škole existuje provázaný systém diagnostiky individuálních vzdělávacích potřeb dětí a realizace podpůrných a vyrovnávacích opatření. Tento systém je postavený na individualizaci vzdělávací péče. Ve škole pracuje výchovný poradce. Společně s učitelkou v přípravné třídě identifikují speciální vzdělávací potřeby žáků v jejich přirozeném prostředí, tj. ve škole, popř. rodině a navrhují, připravují, realizují, popř. pomáhají realizovat podpůrná a vyrovnávací opatření. Diagnostika SVP se opírá o dobrou znalost kulturního a sociálního zázemí dítěte a vychází z dlouhodobého pozorování dítěte pedagogem. V případě potřeby spolupracujeme s dalšími relevantními subjekty (PPP, SPC, DDÚ, OSPOD, ...). Při stanovení vyrovnávacího opatření vycházíme z pedagogické diagnostiky, doporučení ŠPZ. Škola poskytuje pomoc a podporu všem dětem, které pomoc potřebují, bez rozdílu. Učitelka zajišťuje pozitivní atmosféru ve třídě, respektující přijetí dítěte do kolektivu, partnerskou komunikaci, pomoc a podporu.

V přípravné třídě je přítomen asistent pedagoga.

Pomůcky dle speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, které mu pomáhají ve vzdělávání (pracovní listy, knihy, kompenzační pomůcky) zajišťuje učitelka přípravné třídy po konzultaci s výchovnou poradkyní a v závislosti na finančních možnostech školy.

Škola se řídí platnou legislativou. Bližší podmínky zabezpečení výuky jsou upřesněny ve Školním řádu.

3. Charakteristika vzdělávacího programu přípravné třídy

3.1 Zaměření školy

Motto školy vychází z výroku Mahátma Gándhí: „*My sami musíme být tou změnou, kterou chceme vidět ve světě kolem nás*“.

Naším hlavním cílem je zdravě sebevědomá a kultivovaná osobnost dítěte připraveného na vstup do základní školy na takové úrovni, která je pro něj individuálně dosažitelná. Osobnost s rozvinutým vzdělávacím potenciálem, s kladným postojem k základním lidským hodnotám a ke světu kolem nás – k přírodě, naší planetě, lidské práci, umění, ke zdravému životnímu stylu a ochraně zdraví, k člověku, rodině, společnosti a k sobě samému. Klademe důraz na individuální přístup k dítěti a partnerství školy i širší společnosti v oblasti výchovy a vzdělávání.

3.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Získávání celoživotních kompetencí dětí:

- samostatnost
- ohleduplnost
- schopnost řešit problémy
- schopnost komunikovat a spolupracovat
- schopnost vyjádřit vlastní přání a myšlenky
- schopnost respektovat dohodnutá pravidla a uplatňovat společenské návyky
- zvědavost, chuť se učit a vzdělávat

3.3 Metody a formy vzdělávání

Formy a metody práce vychází ze specifických požadavků dětí, které se vzdělávají v přípravné třídě. Při práci s dětmi volíme konkrétní, srozumitelný a přeměřený přístup s adekvátním slovním doprovodem a motivací. Jako hlavní principy jsme si stanovili akceptování individuality dětí, vzdělávání všech dětí bez rozdílu, vytváření základů klíčových kompetencí, demokratický vztah mezi učitelem a dítětem, úctu k druhým lidem a k sobě samému.

Základními metodami práce jsou prožitkové a kooperativní učení respektující dětskou potřebu spontaneity, objevování a vlastního plánování dětí. Využíváme situační učení a sociální učení. Klademe důraz na aktivitu dětí a jejich tvořivost, komunikativnost a rozmanitost vzdělávací nabídky. V didakticky cílené činnosti je plněn konkrétní vzdělávací cíl formou záměrného i spontánního učení, toto učení je založeno na aktivní účasti dítěte, smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení individuálně i frontálně. Preferovány jsou hravé a tvořivé činnosti. Délku jednotlivých aktivit si třídní učitelka přípravné třídy stanoví podle stavu pozornosti či únavy dětí. Na konci přípravné třídy by se měly děti dokázat soustředit na danou činnost asi 20 minut.

3.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

PLPP je podpůrné a vyrovnávací opatření pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které je určeno primárně pro plánování podpůrných opatření prvního stupně u dětí s nově se objevujícími vzdělávacími potřebami a u dětí, kde je škola uspokojivě schopna řešit vzdělávací potřeby dítěte bez další asistence školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje škola a ŠVP je podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP).

Zavedení PLPP navrhuje učitelka přípravné třídy a vypracuje ho do týdne po schválení zavedení PLPP výchovným poradce. PLPP je veden do doby zahájení poskytování podpůrných opatření 2. - 5. stupně, které stanovuje PPP nebo SPC.

Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Kromě toho také identifikační údaje a charakteristiku dítěte. PLPP škola průběžně, vyhodnocuje a aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP. S PLPP seznámí zákonného zástupce dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán je podpůrné a vyrovnávací opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami druhého a vyššího stupně, nebo pro děti mimořádně nadané. IVP zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace dítěte v přípravné třídě. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.

Za plánování a zpracování IVP zodpovídá pedagog. IVP a jeho realizaci kontroluje školské poradenské zařízení nejméně 1x ročně.

Spolupráce rodičů je ze zákona nutná a je zakotvena konkrétně v IVP, se kterým je rodič podrobně srozuměn, má k němu připomínky a návrhy. Je důležité, aby zákonný zástupce poskytoval důležité informace o zdravotním stavu svého dítěte, informoval učitele o obavách spojených s jejich dítětem, četl všechny informace zaslané školou domů, dostavoval se vždy do školy na vyzvání, zúčastňoval se třídních schůzek, v případě nemoci dítěte byl nápomocen dítěti ve vzdělávání.

IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte.

4. Vzdělávací obsah

ŠVP je rozdělen na čtyři integrované bloky. Každý z nich integruje všech pět oblastí vzdělávacího obsahu dle RVP PV. Integrované bloky nejsou seřazeny dle ročních období. Otevření bloku záleží na okolnostech, dění ve škole nebo v rodinách dětí a na potřebách a zájmu dětí.

V každém integrovaném bloku je vymezen jeho hlavní smysl, klíčové kompetence, cíle a očekávané výstupy a jsou podkladem pro plánování vzdělávacích činností (tj. tvorba třídního vzdělávacího programu).

4.1 Integrované bloky

- **To jsem já**
- **Kultura a tradice**
- **Příroda**
- **Společnost a místo, kde žiji**

4.1.1 TO JSEM JÁ

Charakteristika I.B.

Vzdělávacím záměrem je:

- rozvoj mezilidských vztahů, prosociálních dovedností (přátelství v rámci třídy);
- vytváření pocitu sounáležitosti s kamarády v MŠ;
- seznámení se s novými pravidly soužití ve skupině, řádem a prostředím mateřské školy, jejího nejbližšího okolí, pedagogy;
- mít povědomí o dovednostech důležitých k podpoře zdraví, bezpečí;
- podporovat bezpečnost a předcházet úrazům jak ve škole, tak i mimo ni;
- osvojení poznatků o lidském těle;
- rozvíjení citlivého přístupu k lidem s handicapem a starým lidem;
- poznávání sebe sama (vlastnosti, projevy, myšlení...).

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika:

-Jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

-Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

-Sebepojetí, city a vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání

Dítě a ten druhý:

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

Dítě a společnost:

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět:

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika:

- Jazyk a řeč

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

- **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- **Sebepojetí, city a vůle**

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Dítě a ten druhý:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Dítě a společnost:

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

Dítě a svět:

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (věděť, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdravý okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

4.1.2 KULTURA A TRADICE

Charakteristika I.B.

Vzdělávacím záměrem je:

- naučit děti citlivě vnímat a prožívat lidové zvyky, obyčeje a tradice;
- rozvíjet pozitivní city dětí, emocionální prožívání;
- upevňování morálních hodnot;
- vytvářet kladné postoje k práci;
- rozvoj hrubé i jemné motoriky;
- získání schopnosti řešit různé situace, dovednosti umět si poradit;
- rozvoj dětské tvořivosti, fantazie.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanská kompetence

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Sebepojetí, city a vůle

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý:

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost:

- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět:

- poznávání jiných kultur (svátků, tradic)

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- projevat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- poznat napsané své jméno
- sledovat očima zleva doprava
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Sebepojetí, city a vůle

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- zorganizovat hru
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Dítě a ten druhý:

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Dítě a společnost:

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět:

- má povědomí o rozdílech ve způsobech pojetí různých oslav, svátků a tradic v různých zemích

4.1.3 PŘÍRODA

Charakteristika I.B.

Vzdělávacím záměrem je:

- seznámení s živou a neživou přírodou;
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka;
- uvědomění si působení člověka na přírodu, důsledků lidských činností;
- vytvoření kladného vztahu k přírodě, k životu ve všech jeho podobách (fauna, flóra, dary přírody);
- utváření základů ekologického myšlení, postojů a návyků;
- vnímat rozmanitost života na Zemi i ve vesmíru.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence

- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Činnostní a občanské kompetence

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Sebepojetí, city a vůle:

- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý:

- rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost:

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět:

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- chápat slovní vtíp a humor
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení

Sebepojetí, city a vůle

- rozhodovat o svých činnostech
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý:

- spolupracovat s ostatními
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Dítě a společnost:

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět:

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

4.1.4 SPOLEČNOST A MÍSTO, KDE ŽIJÍ

Charakteristika I.B.

Vzdělávacím záměrem je:

- vnímat rozmanitost prostředí, ve kterém děti žijí;
- seznámení s obcí a blízkým okolím, s naší vlastí;
- vytváření pozitivních vztahů a pocitu sounáležitosti k obci a zemi, ve které žijeme;
- vytvoření aktivního postoje dětí k domovu, světu a k životu;
- rozlišování lidských charakterových vlastností;
- chápat, že všichni lidé (ať žijí kdekoli) sdílí jeden domov, naši planetu Zemi;
- chápat rodinu jako zdroj lásky, důvěry, bezpečí, jistoty a pomoci.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence

- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- rozvoj slovní zásoby a neverbální komunikace

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vytváření základů pro práci s informacemi
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Sebepojetí, city a vůle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý:

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Dítě a společnost:

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Dítě a svět:

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Dítě a jeho psychika:

Jazyk a řeč

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

Sebepojetí, city a vůle

- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

Dítě a ten druhý:

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Dítě a společnost:

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Dítě a svět:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

4.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program (dále jen TVP) vypracovává paní učitelka z přípravné třídy na období jednoho školního roku. Svým obsahem vychází ze školního vzdělávacího programu přípravné třídy a reflektuje podmínky vzdělávání v konkrétní třídě a jejím kolektivu. TVP paní učitelka připravuje a postupně dotváří v průběhu celého roku.

Jednotlivé integrované bloky učitelka rozpracovává na tematické celky, kde určuje konkrétní záměry, očekávané výstupy a konkrétní činnosti, které povedou k dosažení očekávaných výstupů. Volí vhodná témata, která jí pomohou zajistit zájem a aktivitu dětí a naplnit tak vzdělávací cíle. Plánování tematických celků se odvíjí zejména od aktuálně vzniklých situací, které jsou pro ně motivující a bere na zřetel i evaluaci předchozího tématu.

5. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Evaluace a autoevaluace je v přípravné třídě nezbytnou součástí výchovně vzdělávací práce. Cílem této činnosti je vyhodnocení vzdělávacích činností, podmínek i organizace. Hodnocení provádíme systematicky, komplexně a pravidelně podle stanoveného plánu-jak postupovat a sledované jevy vyhodnocovat, jakou formu a metodu používat. V některých činnostech může být i náhodné, příležitostné.

Patří k běžným činnostem, které vyučující vykonává průběžně po celý školní rok. Při hodnocení je kladen důraz na povzbuzení žáků a pozitivní ocenění jejich snahy. Záměrem hodnocení je zvyšování sebedůvěry a povzbuzování do dalších činností. Děti jsou předem seznamovány s cíli volnočasových aktivit, s tím, co bude hodnoceno a podle jakých kritérií. Součástí je i sebehodnocení, které umožňuje dětem poznání sebe samých a poskytování zpětné vazby. Děti se tím učí odhadovat vlastní síly a možnosti, posilovat sebedůvěru a rozvíjet vzájemnou komunikaci při společných činnostech.

Vyučující při hodnocení vychází z:

- pozorování, rozhovorů, diskusí,
- analýzy plánů a příprav,
- konzultací se školním výchovným poradcem,
- portfolia dítěte, záznamů, diagnostiky
- PLPP / IVP.

Pedagogická diagnostika rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě

Vzdělávání dětí je založeno na individuální práci s každým dítětem. Je třeba dbát, aby hodnocení nebylo zaměřeno na srovnávání dětí, ale soustředilo se výhradně na individuální pokroky každého z nich a sloužilo tak k tomu, aby pedagog zajistil jejich optimální výchovu a vzdělávání.

Konkrétní vzdělávací potřeby každého dítěte určí školské poradenské zařízení na základě vyšetření. Při vstupu dítěte provádí pedagog vstupní diagnostiku, aby zjistil jeho konkrétní vzdělávací potřeby a společně se závěry vyšetření pedagogického pracoviště vypracoval pro každé dítě individuální vzdělávací plán, plán pedagogické podpory.

Děti jsou pak pravidelně a systematicky diagnostikovány tak, aby pedagog mohl sledovat vzdělávací pokroky dítěte, ověřit v jaké míře si dítě osvojuje sledované dovednosti. Na základě těchto průběžných diagnostik může učitel přizpůsobit individuální vzdělávací nabídku. V každém čtvrtletí školního roku provádí diagnostiku základních dovedností žáka, tzv. diagnostiku průběžnou, v červnu výstupní. Pro tyto diagnostiky je používán Záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci s dítětem v přípravné třídě ZŠ, který vypracoval Výzkumný ústav pedagogický v roce 2007. Tento arch slouží k navrhování a realizaci potřebných pedagogických opatření, které by měly pomoci při vyrovnávání případných nedostatků v rozvoji a učení dítěte tak, aby bylo plně využito jeho individuálního potenciálu. Důležitým zdrojem informací je i portfolio dítěte. Jeho obsah není nějak závazný. Obsahuje přehled o rozvoji dítěte, diagnostické záznamy, ale i vybrané dětské práce, které dokumentují rozvoj dítěte a jeho pokrok v učení. Diagnostiky i ostatní materiály pak slouží jako podklady pro zpracování Závěrečné zprávy o průběhu školní přípravy, která je součástí dokumentace školy. V této zprávě se hodnotí především, jakých výsledků během vzdělávání bylo dosaženo. Zákonní zástupci jsou s výsledky vzdělávání jejich dětí pravidelně seznamováni i na školních schůzkách a při konzultacích.

Hodnocení na úrovni školy			
Oblast	Co	Kdo	Kdy
Podmínky vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">• vybavení třídy pomůckami• nastavení režimu dne• organizace	vedení ZŠ a vyučující	průběžné sledování, vyhodnocení 2x za rok

Cílem této oblasti je zhodnotit materiální podmínky školy, zda práce a organizace chodu v přípravné třídě odpovídá věkové kategorii dětí, zda jsou dodržovány zásady životosprávy, zda výuka probíhá v motivujícím prostředí, zda nedochází k přetěžování dětí a jejich nadměrné zátěži. Zhodnocuje personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů ŠVP, kvalifikovanost pedagoga a naplnění záměru dalšího vzdělávání pedagoga, dále úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce s rodiči.

Nástroje: pedagogické porady, formulář, zápis z hospitace, zápis se schůzek s rodiči, dotazník

Práce pedagoga	<ul style="list-style-type: none"> · zpracování třídního tematického plánu v souladu se ŠVP přípravné třídy · zpracování PLPP · komunikace (s dětmi, zákonnými zástupci, pedagogickými pracovníky školy) · individuální práce s dětmi v souladu s PLPP a doporučeními PPP · tvorba podnětného prostředí · diagnostická činnost · využívání prostředků DVPP · úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví 	vedení ZŠ	průběžně během hospitací
Sebereflexe pedagoga	<ul style="list-style-type: none"> · pedagogický styl · cíle a postupy · tvořivost · improvizaci · úspěchy, nedostatky · další vzdělávání 	vyučující	2x ročně

Cílem je hodnocení činnosti pedagoga vzhledem k naplňování cílů ŠVP, jeho přístup ke skupině dětí, vedení pedagogické dokumentace a jeho spolupráce s rodiči. Součástí je i sebereflexe pedagoga. Pedagog toto své sebehodnocení pak využívá k úpravě tematického obsahu. Sleduje i záznamové archy dětí a na základě této analýzy upravuje další vzdělávací nabídku.

Nástroje: Záznamy z hospitace, pedagogické porady, zhodnocení tematického plánu, formulář

Hodnocení na úrovni třídy			
Oblast	Co	Kdo	Kdy
Realizace integrovaných Bloků	Z hlediska očekávaných výstupů: <ul style="list-style-type: none"> · co se děti naučily · jaké hodnoty, zkušenosti, postoje získaly · vhodnost zvolených témat · úroveň eliminace rizik · efektivnost použitých metod · jak zvolené činnosti podporovaly klíčové kompetence 	Vyučující	po ukončení každého bloku, souborně za pololetí
Třídní program	<ul style="list-style-type: none"> · co se podařilo splnit · k čemu je nutno se ještě vrátit · rozbor efektivnosti herních aktivit, nabídky činností 	Vyučující	Po ukončení tematického plánu
Výsledky vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> · portfolia jednotlivých dětí · poznámky v záznamovém sešitě a hodnocení v deníčcích dětí · hodnotící zprávy učitelky, záznamové listy, 	Vyučující	Průběžně

	dosažení očekávaných výstupů		
<p>Evaluace v této oblasti by měla hodnotit zpracování a realizaci tematických plánů, jejich provázanost s dílčími cíli, očekávanými výstupy. Soulad těchto dílčích cílů s RVP. Týká se také toho, jak se daří dané dílčí cíle naplňovat, zda daná témata vychází z aktuální situace, zda reflektují okolnosti přiměřené věku a schopnostem dětí.</p> <p><u>Nástroje:</u> Třídní kniha, vyhodnocení tematického plánu – formulář, zhodnocení I.B. – formulář.</p>			
Diagnostika	<ul style="list-style-type: none"> · vyučující vede záznamové archy, výsledky diagnostiky dítěte do něj zaznamenává · spolupracuje se školním výchovným poradcem · vychází ze zpracovaných PLPP a IVP · k posunu dítěte se vyjadřuje i jeho zákonný zástupce <p>Zjišťuje se dosažená úroveň v oblastech:</p> <ul style="list-style-type: none"> · praktická samostatnost · sociální informovanost · citová samostatnost · sociální samostatnost · výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikativnosti · laterálita ruky, koordinace ruka-oko, držení tužky · diferencované vnímání · logické a myšlenkové operace · záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení · pracovní chování, záměrné učení 	vyučující, vyučující + rodič, asistent pedagoga	<p>Vstupní – září</p> <p>Čtvrtletní – listopad, leden, duben</p> <p>Výstupní – červen -průběžně</p>
<p><u>Nástroje:</u> Záznamový arch, portfolio, konzultace s rodiči, pedagogické porady, poznámky v sešitu, deníčku</p>			